

Komunikat FOR: Polacy głosują nogami za wolnością gospodarczą

Rafał Trzeciakowski, 2 maja 2019

- Polacy od XVIII wieku emigrują na Zachód w poszukiwaniu pełniejszych możliwości samorealizacji, które stwarza nie tylko dobrobyt tamtejszych społeczeństw, ale i zwykle większy zakres wolności. Również po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej ci, którzy wyjechali, wybierali jedne z najbardziej wolnych gospodarczo krajów Europy i świata – Wielką Brytanię, Niemcy, Irlandię czy Holandię.
- Migracja w kierunku krajów o większym zakresie wolności gospodarczej występuje na całym świecie. W latach 2010-2015 aż 4-krotnie więcej imigrantów osiadło w krajach o większym zakresie wolności gospodarczej od kraju pochodzenia niż odwrotnie. W poprzednich 20 latach ta zależność była jeszcze silniejsza. Polacy wyjeżdżali niemal wyłącznie do krajów o większym zakresie wolności gospodarczej.

Imigranci osiedlają się w krajach o większym zakresie wolności gospodarczej z dwóch powodów. Po pierwsze, zwykle kraje o większym zakresie wolności gospodarczej są bogatsze, umożliwiając imigrantom bardziej dostatnie życie.

Wyższa wolność gospodarcza przekłada się na szybszy wzrost gospodarczy i dobrobyt ([Naghsh Nejad i Young, 2016](#); [Hall i Lawson, 2014](#); [de Haan et al., 2006](#)). Po drugie, imigrantom łatwiej znaleźć pracę w mniej regulowanych gospodarkach ([Kahn, 2007](#)). Restrykcyjne regulacje pracy utrudniające znalezienie pracę młodym, utrudniają je tak samo imigrantom, którzy często gorzej znają język i mają trudności z udowodnieniem wartości swoich kwalifikacji zdobytych w kraju pochodzenia.

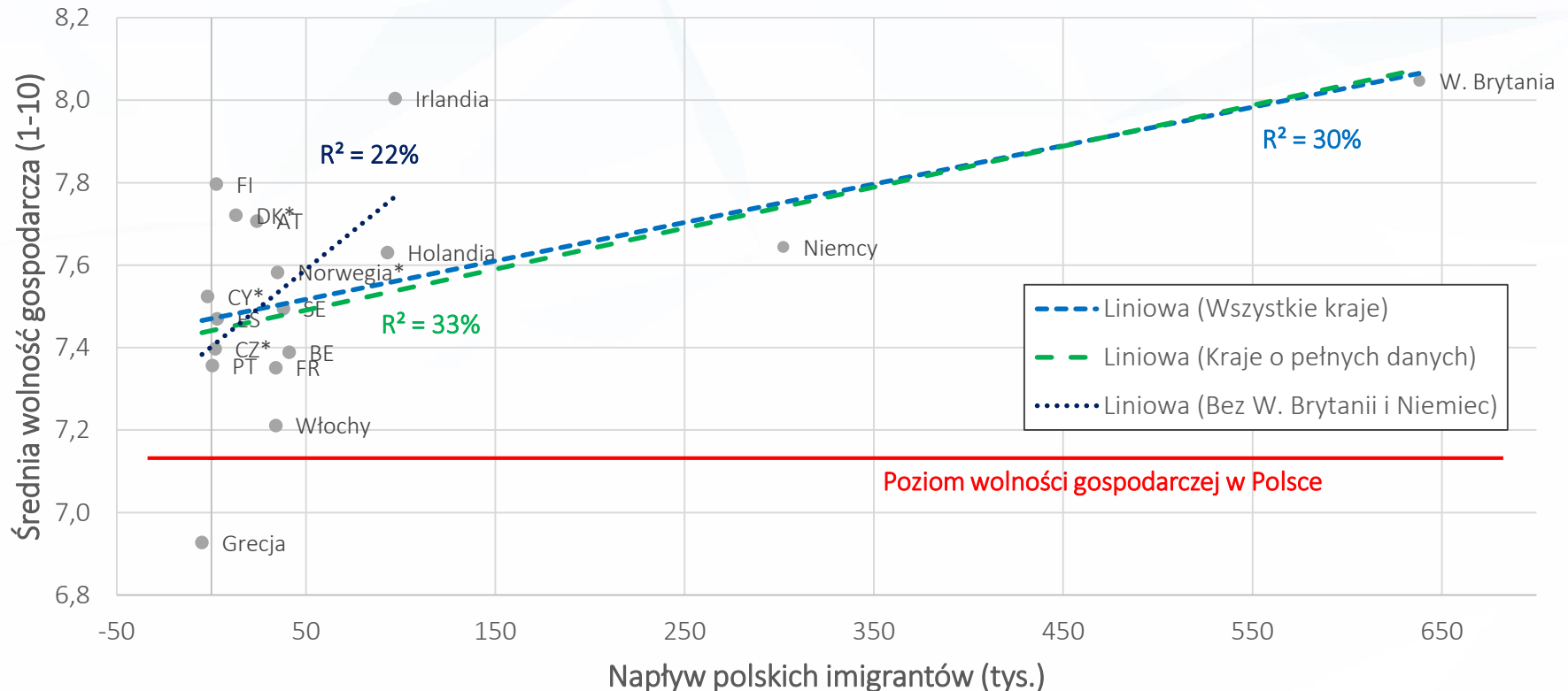
Naturalnie wolność gospodarcza nie wyczerpuje listy determinantów migracji, do których należy PKB per capita (blisko związany z wolnością gospodarczą), odległość geograficzna i językowo-kulturowa, czy istniejące sieci migracyjne ([Simpson, 2017](#); [Adsera, 2015](#)).

Dzisiaj Polska sama stała się krajem stwarzającym warunki rozwoju imigrantom z Ukrainy i Białorusi. Polacy w dalszym ciągu będą jednak emigrować aż nie zamkniemy luki rozwojowej w stosunku do bogatszych sąsiadów na Zachodzie ([Łaszek i Trzeciakowski, 2015](#)). Pomoże w tym większy zakres wolności gospodarczej.

Polscy emigranci w Unii Europejskiej wybierają jedne z najbardziej wolnych gospodarczo krajów Europy i świata – W. Brytanię, Niemcy, Irlandię czy Holandię.

Napływ polskich imigrantów do krajów UE w latach 2004-2016

PKB per capita jako % USA, zmienne PPP

* Dane dla lat 2010-2016. Wszystkie trzy liniowe trendy w powyższych danych są dodatnie – liczba imigrantów rośnie wraz z wolnością gospodarczą. Trend dla wszystkich krajów tłumaczy 33% różnicowania liczby imigrantów, dla krajów o pełnych danych 30%, a dla krajów bez „odstającej” W. Brytanii i Niemiec 22%. Obserwacji jest zbyt mało, aby w pełni wiarygodnie pokazać korelację. Dlatego na kolejnych slajdach pokazujemy, że przedstawiona tutaj intuicja jest zgodna z trendami światowymi.

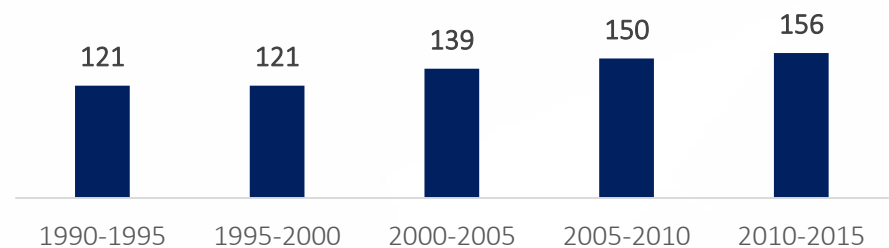
- Główny Urząd Statystyczny szacuje migracje Polaków od wstąpienia do Unii Europejskiej zaledwie dla 17 krajów, a aż 4 z nich mają luki w danych za lata 2004-2009. Tak duże braki danych uniemożliwiają wyciągnięcie silnych wniosków.
- Wykorzystujemy światowe szacunki migracyjne Organizacji Narodów Zjednoczonych, które są mniej dokładne dla Polski od danych GUS, ale pozwalają nam sprawdzić czy zjawisko przepływu migrantów z krajów o mniejszym zakresie wolności gospodarczej do tych o większym jej zakresie miało miejsce w ostatnich 25 latach na skalę światową.

Tak jak wcześniej, definiujemy imigrantów poprzez kraj urodzenia. Szacunki ONZ dostępne są dla lat 1990, 1995, 2000, 2005, 2010 i 2015 – operujemy więc na 5-letnich okresach czasu. ONZ, podobnie jak GUS, podaje liczbę imigrantów w danym kraju, a nie konkretnie przepływy migracyjne pomiędzy krajami – dlatego jesteśmy zmuszeni dokonać pewnego uproszczenia. Zmiany liczby imigrantów w danym kraju traktujemy jak przepływy pomiędzy tym krajem, a ich krajami pochodzenia. Jeżeli więc w Wielkiej Brytanii rośnie liczba imigrantów urodzonych w Polsce to zakładamy, że imigrują tam z Polski. Jeżeli liczba imigrantów z Polski w

Wielkiej Brytanii spada, to zakładamy, że do Polski wracają. Nie uwzględniamy sytuacji, w której polski emigrant wyjeżdża z Polski np. do Niemiec, skąd dopiero imigruje do Wielkiej Brytanii lub odwrotnie, sytuacji w której polski imigrant wyjeżdża z Wielkiej Brytanii nie do Polski, ale np. do Holandii. Podobnie z sytuacją w której liczba migrantów spada wraz z umieraniem części z nich ze starości. Wszyscy badacze migracji stoją przed koniecznością takiego uproszczenia, bowiem jak dotąd dokładniejsze szacunki nie są dostępne.

Szacunki ONZ powiązaliśmy z indeksem wolności gospodarczej Fraser Institute. Dla każdego kraju świata, dla którego dostępne były dane ONZ i Fraser, sprawdziliśmy zmianę liczby imigrantów urodzonych. Następnie sprawdziliśmy ilu z nich się urodziło w krajach bardziej wolnych gospodarczo, a ilu w mniej wolnych gospodarczo.

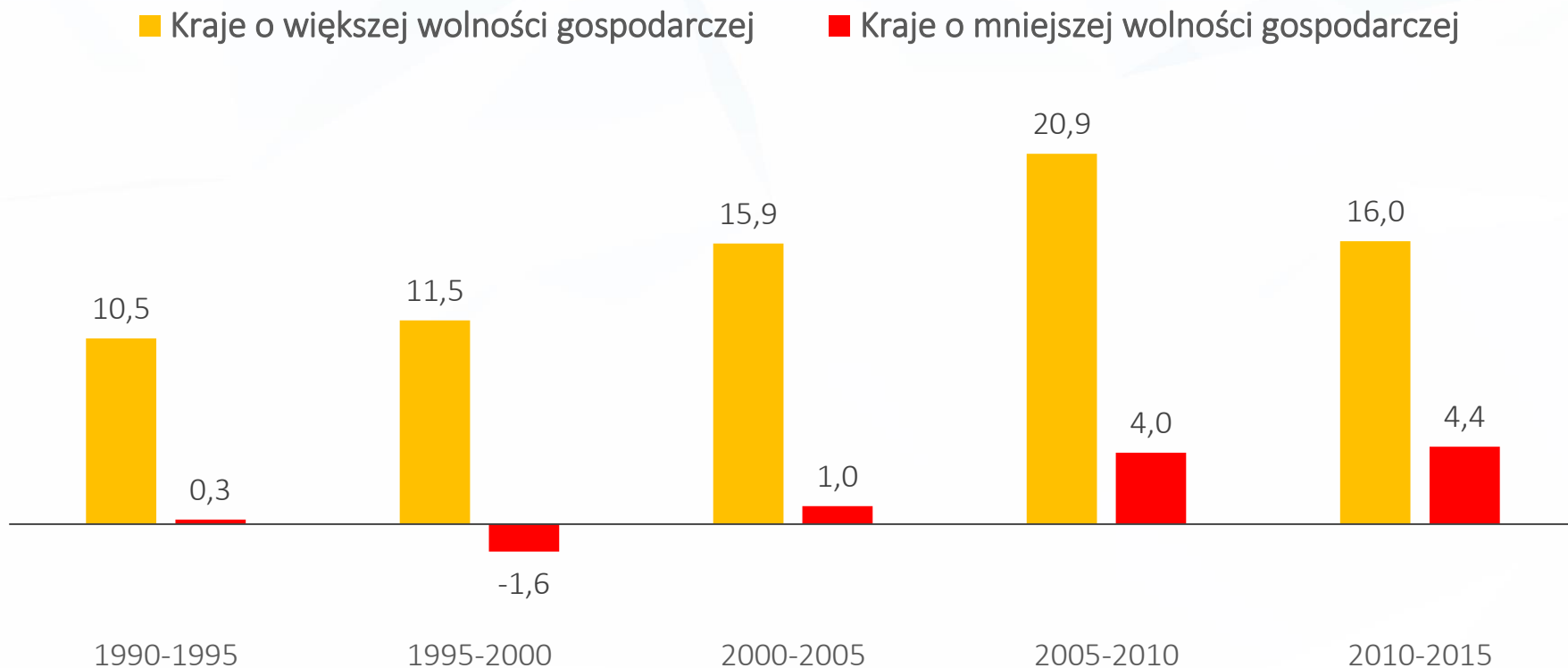
Liczba krajów w próbie dla poszczególnych okresów

W latach 2010-2015 aż 4-krotnie więcej migrantów napłynęło do krajów o większym zakresie wolności gospodarczej od swoich krajów pochodzenia niż do krajów o mniejszym zakresie wolności. W poprzednich latach dysproporcja była jeszcze większa.

Napływ imigrantów do krajów o większej i mniejszej wolności gospodarczej od ich krajów urodzenia

Miliony osób

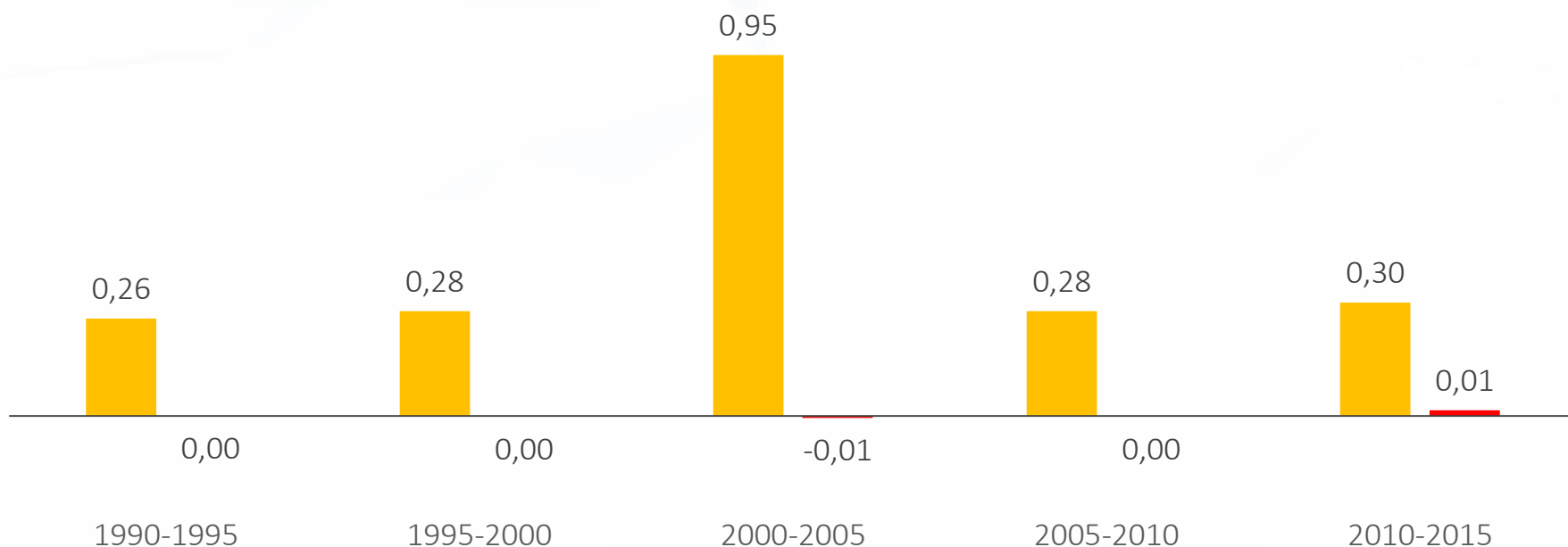
Przepływy w poszczególnych okresach to różnice pomiędzy liczbą imigrantów w ostatnim i w pierwszym roku. Przyjmujemy wartości indeksu wolności gospodarczej dla ostatniego roku w okresie, aby maksymalizować liczbę krajów – Fraser Institute w kolejnych edycjach dodaje kolejne kraje, a jednocześnie zmiany indeksu z roku na rok są relatywnie niewielkie.

Praktycznie wszyscy polscy emigranci w ostatnich 25 latach wybierali kraje o większym zakresie wolności gospodarczej od Polski. W krajach o mniejszym zakresie wolności ich liczba nawet nieznacznie spadała, prawdopodobnie w związku ze starzeniem.

Napływ Polaków do krajów o większej i mniejszej wolności gospodarczej od Polski

Miliony osób

■ Kraje o większej wolności gospodarczej ■ Kraje o mniejszej wolności gospodarczej

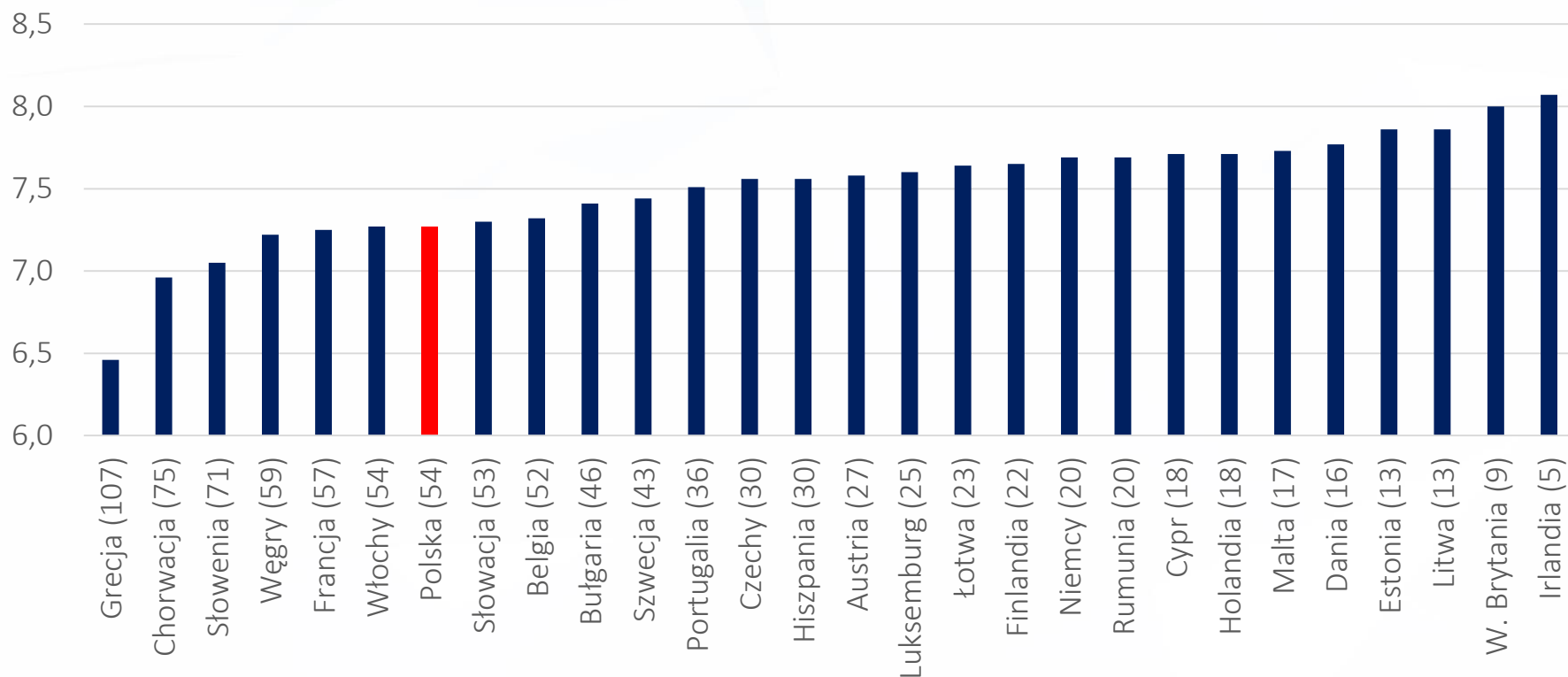

Przeptywy w poszczególnych okresach to różnice pomiędzy liczbą imigrantów w ostatnim i w pierwszym roku. Przyjmujemy wartości indeksu wolności gospodarczej dla ostatniego roku w okresie, aby maksymalizować liczbę krajów – Fraser Institute w kolejnych edycjach dodaje kolejne kraje, a jednocześnie zmiany indeksu z roku na rok są relatywnie niewielkie.

Polska, razem z Włochami, jest dopiero na 22 miejscu w Unii Europejskiej i 54 miejscu na świecie pod względem wolności gospodarczej. Wolnorynkowe reformy pomogłyby nam szybciej gonić poziom życia na Zachodzie – im szybciej się do niego zbliżymy, tym szybciej przestaniemy być krajem emigrantów, tak jak to miało miejsce w latach `90 w Irlandii.

Indeks wolności gospodarczej dla krajów UE-28 za 2016 rok

Indeks wolności gospodarczej (1-10); w nawiasie miejsce w rankingu światowym

Bibliografia

- Adsera, A. (2015), Language and culture as drivers of migration, IZA World of Labor 164, <http://dx.doi.org/10.15185/izawol.164>
- Ashby, N.J. (2010), Freedom and international migration, Southern Economic Journal 77(1):49-62, <https://doi.org/10.4284/sej.2010.77.1.49>
- de Haan, J., Lundstrom, S., Sturm, J. E. (2006), Market-oriented institutions and policies and economic growth: A critical survey. Journal of Economic Surveys, 20, 157–191, <https://doi.org/10.1111/j.0950-0804.2006.00278.x>
- Hall, J., Lawson, R. (2013), Economic freedom of the world: An accounting of the literature. Contemporary Economic Policy, 32, 1–19, <https://doi.org/10.1111/coep.12010>
- Kahn, L.M. (2007), The Impact of Employment Protection Mandates on Demographic Temporary Employment Patterns: International Microeconomic Evidence, The Economic Journal 117(521):F333–F356, <https://doi.org/10.1111/j.1468-0297.2007.02059.x>
- Łaszek, A., Trzeciakowski, R. (2015), Dopóki Polska gospodarka goni Zachód, Polacy będą emigrować, Komunikat FOR, <https://for.org.pl/pl/a/3473,komunikat-for-dopoki-polska-gospodarka-goni-zachod-polacy-beda-emigrowac>
- Naghsh Nejad, M., Young, A.T. (2016), Want freedom, will travel: emigrant self-selection according to institutional quality. European Journal of Political Economy 45(Supplement): 71–84, <https://doi.org/10.1016/j.ejpoleco.2016.06.002>
- Simpson, N.B. (2017), Demographic and economic determinants of migration, IZA World of Labor 373, <http://dx.doi.org/10.15185/izawol.373>